

Aanvullend rapport

Regiegroep

Werkgroep kerkelijke onderzoeken

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Goes 2020 en

Landelijke Vergadering Zeewolde 2019

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief	3
Vorstel Regeling Kerkelijke Onderzoeken	5
1. Inleiding	5
2. Waarom kerkelijke onderzoeken?	5
3. Wat valt onder kerkelijke onderzoeken?	5
4. Organisatie van de onderzoeken	7
5. Werkwijze bij de diverse onderzoeken	7
Bijlage 1: verloop onderzoek preekbevoegdheid	7
Bijlage 2: uitvoering beroepbaarstellend onderzoek (BSO)	10
Bijlage 3: werkwijze onderzoek in bijzondere gevallen	12
Bijlage 4: uitvoering van het toelatend gesprek	15

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap administratieve ondersteuning via: dao@gkv.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

In kort bestek

De Werkgroep kerkelijke onderzoeken, bestaande uit vertegenwoordigers van diverse commissies/deputaatschappen (NGK/GKv), doet voorstellen voor een gemeenschappelijke regeling voor de kerkelijke onderzoeken. Daarbij gaat het met name om de onderzoeken met het oog op preekbevoegdheid en het beroepbaarstellend onderzoek. De onderzoeken vinden plaats onder verantwoordelijkheid van een regionale vergadering. Ter wille van de nodige uniformiteit en kwaliteit worden de regio's bij de onderzoeken ondersteund door een landelijke commissie.

Hierbij doen wij u het rapportage van de Werkgroep Kerkelijke Onderzoeken (WKO) van GKv en NGK toekomen. De Werkgroep is in najaar 2018 op initiatief van wijlen ds. Kor Muller gevormd en vervolgens door de Regiegroep 'geadopteerd', omdat wij harmonisatie van de regelingen en praktijken op het vlak van de kerkelijke onderzoeken noodzakelijk achten met het oog op de hereniging van NGK en GKv.

We zijn de leden van de WKO dankbaar voor de wijze waarop ze zich van hun taak hebben gekweten. Het voorstel van de WKO en de begeleidende brief spreken voor zichzelf. We bieden u beide stukken graag ter behandeling aan.

Aanbiedingsbrief

Werkgroep Kerkelijke Onderzoeken
op verzoek van
de Regiegroep hereniging GKv-NGK

Amersfoort, 24 februari 2020

Betreft: eindrapport WKO

Geachte broeders en zusters,

8 oktober 2018 ontvingen wij via ds Kor Muller een uitnodiging voor een te vormen werkgroep-kerkelijke-onderzoeken (WKO).

Die uitnodiging ging naar verschillende commissies en deputaatschappen binnen de GKv en de NGK. Met als doel: 'de bestaande regelingen voor het verlenen van preekbevoegdheid, beroepbaarstelling en toelating tot het ambt in beide kerken nog eens tegen het licht houden en zo mogelijk met een nieuwe regeling te komen voor de D.V. t.z.t. te herenigen kerken'.

Op 26 november 2018 kwamen wij voor het eerst bijeen te Amersfoort.

Ds Muller zelf kon er, door ziekte verhinderd, niet bij zijn.

Aanvankelijk heeft hij wel meegedacht en meegeschreven, tot ook dat niet meer ging.

De Heer ging een andere weg met hem. We zijn Hem dankbaar voor wat Hij ook ons in Kor Muller heeft gegeven. Met respect gedenken we zijn initiatief en inzet.

Bij deze brief treft u het resultaat van ons werk:

Een 'regeling kerkelijke onderzoeken' waarin we geprobeerd hebben het goede van bestaande regelingen te bewaren, waar dat wenselijk leek verbeteringen aan te brengen en waar mogelijk ook wat vernieuwend werk te doen.

Of we daarin geslaagd zijn is ter beoordeling aan u en de beide landelijke vergaderingen van onze kerken.

Het was fijn om als werkgroep al snel een hartelijke, geestelijke verbondenheid te ervaren.

De GKv-ers constateerden dat de NGK, als het over kerkelijke onderzoeken gaat, minstens zoveel 'regels' kennen als de GKv. Kijkend naar de eigen versnipperde GKv-praktijk hebben ze met instemming kennis genomen van de meer centrale aanpak binnen de NGK, middels een landelijke commissie kerkelijke onderzoeken. Het zal de kwaliteit en objectiviteit van de onderzoeken vast ten goede komen.

De NGK-ers moesten en moeten wennen aan de grote rol van de TU Kampen als (tot nu toe) enig opleidingsinstituut. En de gevolgen daarvan voor de vereisten om te mogen voorgaan of beroepbaar gesteld te worden. Ook de gespreksstof bij een kerkelijk onderzoek (niet alleen de verschillende taakvelden, maar ook het belijden van de kerk) gaf ons als werkgroep weer de nodige gespreksstof... Het eindresultaat bieden wij u unaniem aan!

We zijn ons ervan bewust dat er nog wel een aantal gesprekspunten zijn overgebleven:

- Het *prioschap* is binnen de NGK verplicht, bij de GKv is het een optie. Wij achten ons niet bevoegd daarover een uitspraak te doen.
- *Hoe beoordeel je een preek?* Over die vraag wilden de homileten uit Kampen (dr K.van Dusseldorp en dr C.T. de Groot) graag met ons in gesprek. Het lijkt ons meer op de weg van de nieuw te benoemen LCKO te liggen de Kamper docenten nog eens voor dit gesprek uit te nodigen.
- Wij hebben het als onze taak gezien een regeling op te stellen voor de verschillende onderzoeken; vandaar dat u in ons rapport geen regels vindt over wie precies waar mag preken; het lijkt ons wenselijk dat zowel voor de tussentijd – NGK en GKv nog naast elkaar (2020-2023) - als daarna de praktijken m.b.t. *preekbevoegdheid* goed op elkaar worden afgestemd.
- Onlangs heeft de TU Kampen ons laten weten de *regeling m.b.t. 'kerkleden met bijzondere gaven en ervaring'* (zie bijlage 3.3.) nog eens tegen het licht te willen houden. Wij adviseren de TU het gesprek hierover aan te gaan met de in of voor beide kerken nieuw te benoemen deputaten-kerkelijke-onderzoeken.
- Uit een mailwisseling met de TU Kampen bleek ons dat er een '*kerkelijk geijkt predikantsprofiel*' bestaat; dit is niet bij alle betrokken instanties bekend.

Het lijkt ons wenselijk wanneer dit profiel als 'werkmateriaal' meegaat in de instructie van de bestaande en nieuwe LCKO's.

Het is ons verlangen en daarom ook ons gebed, dat de Heer van de kerk zijn gemeenten betrouwbare verkondigers van zijn heerlijk evangelie blijft zenden. Het was ons een voorrecht daar dienstbaar aan te zijn.

Met een hartelijke groet,

Ab Berger (NGK, LCKO)
Joop van 't Hof (NGK, LCKO)
Pieter Niemeijer (GKv, DKR)

Siebe Poutsma (GKv, DPZ/SKW)
Herman Scheffer (NGK, LCKO/NGP)
Arie de Snoo (GKv, DPZ)

Voorstel Regeling Kerkelijke Onderzoeken

t.b.v. de te herenigen GKv en NGK

1. Inleiding

Wie verlangt de kerk van Christus in het ambt van predikant (of ook als alleen voorganger in kerkdiensten) te dienen, zal vanwege de eer van onze drie-enige God en het heil van zijn kerk namens de kerken worden onderzocht. De kerkelijke onderzoeken richten zich met name op de vragen of de kandidaat voldoet aan datgene wat voor de beoogde dienst noodzakelijk is, beschikt over de geestelijke gaven die voor deze dienst nodig zijn, en de vereiste houding van geloof en eerbied voor God en zijn Woord heeft.

2. Waarom kerkelijke onderzoeken?

Wat is noodzaak en zin van kerkelijke onderzoeken als het gaat om predikanten die een adequate opleiding tot dienaar van het Woord hebben afgerond?

1. De kerken hechten aan wetenschappelijke en professionele bekwaamheid, maar vragen ook naar iemands houding ten opzichte van Christus, zijn Geest en zijn kerk. Zij hebben dan ook vanouds hun zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid serieus genomen en de opleiding dan ook niet puur aan de wetenschap overgelaten.
2. De kerken zijn dankbaar voor de wettelijke accreditatie ¹ van de Theologische Universiteit Kampen (TU Kampen). Dat is goed voor de kwaliteit van onderwijs en onderzoek. Tegelijk hebben de kerken door deze accreditatie maar beperkt toezicht op de TU Kampen: het bestuur zit in de instelling en de kerken oefenen toezicht via het zgn. governancemodel ². Het toezicht van de kerken richt zich bovendien niet op de afzonderlijke studenten. Toetsing door de TU Kampen zelf heeft tenslotte als nadeel dat de docenten dan het resultaat van hun eigen opleiding beoordelen.
3. De te beroepen predikanten zullen meestal de eigen theologische opleiding van de kerken hebben afgerond (zie art.B 5.1 en B 5.2 van de concept-kerkorde). Zij kunnen ook afkomstig zijn van andere opleidingsinstituten. Voor allen geldt dat de in deze binnen- en buitenlandse opleidingen meegekregen kennis toetsing verdient op de door de kerken gehanteerde uitgangspunten en profielen. Dit rechtvaardigt eens te meer het motief om als kerken altijd ook zelf zich te overtuigen van de geschiktheid van de kandidaat.

3. Wat valt onder kerkelijke onderzoeken?

Tot de kerkelijke onderzoeken worden gerekend:

- a. het onderzoek met het oog op het verlenen van verschillende soorten preekbevoegdheid - onder deze bevoegdheid wordt verstaan de bevoegdheid om onder verantwoordelijkheid van een kerkenraad voor te gaan in een kerkdienst en binnen de kerkdienst een opbouwend woord te spreken;
- b. het onderzoek met het oog op de beroepbaarstelling;
- c. het toelating gesprek voor de aanvang van de ambtsdienst.

Opmerking 1: De door sommige plaatselijke kerken verstrekte bevoegdheid om een eredienst te mogen leiden valt buiten het kader van deze landelijke regeling.

Opmerking 2: Het zogenaamd toelatingsonderzoek (TLO) (GKv) of Afsluitend Onderzoek (NGK) hebben we een nieuwe naam gegeven. In tegenstelling tot het onderzoek met het oog op

¹ Accreditatie = erkenning door de overheid met een daaraan gekoppelde regelmatige kwaliteitstoets.

² Dit betekent in de praktijk dat de kerken via het toezicht zich niet met alle aspecten van de opleiding mogen bemoeien. Hun opmerkingen hebben meer het karakter van adviezen dan sturende instructies.

beroepbaarstelling (BSO) is het geen kerkelijk examen, maar een geestelijk kennismakingsgesprek binnen de regio waarin de beroepen kandidaat gaat werken.

“*Toelatend* gesprek” impliceert wel dat na afloop van het gesprek er ook een duidelijke conclusie moet worden getrokken: “Wij laten u van harte toe om...”

Mocht in bijzondere gevallen er m.b.t. een kandidaat na het BSO iets voorgevallen zijn in leer en leven dat zo’n impact heeft dat het bevragen daarop nodig is, dan kan/moet dat uiteraard altijd in zo’n kennismakingsgesprek op de regiovergadering aan de orde gesteld kunnen worden.

Het spreekt voor zich dat dit tot uitstel dan wel afwijzing van de toelating kan leiden.

Ad a. – Preekbevoegdheid

1 – studenten

De TU Kampen kent de mogelijkheid dat studenten zich door een aantal preekbeurten ná het eerste en vóór het derde jaar van de predikantsmaster verder oefenen in preekbekwaamheid. Dit vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de TU Kampen en aan de hand van een uitgewerkte regeling waarin het toezicht op de student-voorganger bij de TU Kampen ligt en er slechts preekvoorstellen worden gehouden die zijn goedgekeurd door de aangewezen mentor van de student.

Studenten die zover gevorderd zijn in de studie aan de theologische universiteit dat zij de verplichte praktijkaantekening hebben verkregen, kunnen de kerken om preekbevoegdheid vragen. Toelating en toezicht vinden in dit geval plaats volgens de regeling die ook geldt voor de onder 2 genoemde categorieën.

2 – afgestudeerden in de theologie, kerkelijk werkers en kerkleden met bijzondere gaven

De kerken hebben de verkondiging van het evangelie opgedragen aan predikanten die wettig tot hun dienst geroepen zijn en verbonden zijn aan een gemeente waarin zij in samenwerking met de kerkenraad ambtelijke verantwoordelijkheid dragen.

Daarnaast kan preekbevoegdheid worden verleend aan een belijdend lid van één van de kerken, die geen predikant is, maar wel

- a. een doctoraalstudie of predikantsmaster aan de TU Kampen of elders heeft voltooid, maar geen beroepbaarstelling heeft aangevraagd
- b. als kerkelijk werker in één van de kerken functioneert en een relevante HBO-opleiding heeft voltooid, of op vergelijkbare wijze de noodzakelijke competenties heeft verworven
- c. als kerkelijk werker zich blijkens een aan de TU Kampen behaald preekcertificaat nader bekwaamd heeft in de homiletiek
- d. als kerklid beschikt over bijzondere gaven om voor te gaan in kerkdiensten en een opbouwend woord te spreken (al of niet met een preekcertificaat van de TU Kampen).

Ad b. – Beroepbaarstellend onderzoek (BSO)

Doelstelling BSO:

We opteren voor een inhoudsvol BSO, dat geen herhaling wordt van de examens aan de TU Kampen of andere universiteiten, maar insteekt op schriftgetrouwheid, persoonlijke geloofsbeleving, roeping voor en functioneren in het ambt, bekwaamheden om te onderwijzen/communicatieve vaardigheden en confessionele betrouwbaarheid.

Karakter BSO:

We nemen de tijd om het onderzoek goed uit kunnen voeren (doorlooptijd ongeveer 3 maanden vanaf de aanvraag). Verder maken de onderzoekers van tevoren kennis met de kandidaat en spreken dan de procedure en gegeven opdrachten door. Het onderzoek is een echt onderzoek. Dit houdt in dat iemand ook kan worden afgewezen. Daarom wordt het aantal genodigden buiten de kring van de regio en de onderzoekers ook klein gehouden.

Met het moderamen van de regio waar het examen in kwestie zal plaatsvinden worden tenslotte heldere werkafspraken gemaakt.

We onderscheiden de volgende categorieën kandidaten:

- Afgestudeerden van de TU Kampen
- Afgestudeerden aan andere universiteiten (CGK Apeldoorn, PThU, buitenlandse universiteiten) (zie bijlage 2, onder 3b)
- Predikanten in volle rechten uit andere kerkgenootschappen (uit binnen en buitenland) die de overstap naar onze kerken willen maken
- Gemeenteleden die op basis van elders verkregen competenties (EVC) met een (waar nodig) aanvullend studiepakket aan de voorwaarden voor een BSO voldoen ("singuliere gaven").

4. Organisatie van de onderzoeken

De onderzoeken vinden plaats onder verantwoordelijkheid van de regionale vergadering waar de kandidaat zich moet melden. Ter wille van de nodige uniformiteit en kwaliteit worden de regio's hierbij ondersteund door een landelijke commissie.

Deze commissie

- a. bestaat uit minimaal vijf leden die de kwaliteit hebben verantwoordelijkheid te dragen voor de organisatie en uitvoering van de bedoelde onderzoeken;
- b. telt tenminste drie predikanten met minimaal 5 jaar ervaring;
- c. kan een groep van deskundige onderzoekers samenstellen waarvan gebruik gemaakt kan worden bij de uitvoering van onderzoekstaken.

5. Werkwijze bij de diverse onderzoeken

In een aantal bijlagen staat de specifiek voor elk onderzoek bepaalde werkwijze beschreven.

Bijlage 1: verloop onderzoek preekbevoegdheid

1. De preekbevoegdheid wordt verleend door de regio waartoe de kerk van de aanvrager behoort. In het geval van een kerkelijk werker is dit de regio waartoe de kerk behoort waar hij is aangesteld.
2. De aanvrager legt aan de regio de volgende stukken voor:
  - a. de documenten die aantonen dat de betrokkene voldoet aan één van de voor preekbevoegdheid genoemde vereisten;
  - b. een positief getuigenis van de kerkenraad van betrokkene over zijn of haar leer en leven en over het functioneren in de gemeente. In het geval van een kerkelijk werker is dit de kerkenraad die de betrokkene heeft aangesteld;
  - c. getuigenissen van enkele referenten;
  - d. een curriculum vitae met o.a. vermelding van gevolgde opleidingen en de opgedane werkervaring;
  - e. een motivatiebrief waarin de betrokkene schrijft over de betekenis van het

geloof in God voor zijn of haar persoonlijk leven en over de motieven om preekbevoegdheid aan te vragen.

3. De regiovergadering neemt kennis van de onder 2 genoemde stukken en beoordeelt of er voldoende reden is om een onderzoek met het oog op het verlenen van preekbevoegdheid, in te stellen.
4. Na een positief besluit ten aanzien van een in te stellen onderzoek, verzoekt de regiovergadering de LCKO het onderzoek voor de preekbevoegdheid voor haar rekening te nemen. Dit onderzoek zal plaatsvinden in een besloten zitting van de regiovergadering onder leiding van de LCKO. Het is de kandidaat toegestaan zich door een vertrouwenspersoon te laten vergezellen.
5. De LCKO wijst onderzoekers uit haar midden aan die het gevraagde onderzoek uitvoeren en daartoe plaats en datum met de betrokkenen afspreken;
  - a. Het onderzoek heeft tot doel dat de betreffende regiovergadering met overtuiging kan vaststellen dat de kandidaat geschikt en bekwaam is om preekbevoegdheid te ontvangen.
  - b. De aangewezen onderzoekers spreken en handelen in het gevraagde onderzoek namens de LCKO.
  - c. Het onderzoek dient in de regel binnen de termijn van drie maanden na de aanvraag plaats te vinden.
6. De kandidaat stelt minimaal 2 weken voor het onderzoek het volgende beschikbaar aan de LCKO en aan twee op initiatief van de roepende kerk aan te wijzen afgevaardigden naar de regiovergadering:
  - a. een bij het onderzoek voor te dragen uitgeschreven preek over een door de LCKO opgegeven tekst;
  - b. de tekst van nog twee preken die niet eerder zijn beoordeeld door een docent, mentor of kerkelijke vergadering;
  - c. van de drie preken dient er één over het OT te gaan, één over het NT en één over een onderwerp uit het belijden van de kerk, alle drie voorzien van uitgewerkte orden van dienst en gebeden.
7. Het onderzoek verloopt als volgt:
  - a. de kandidaat draagt de preek over een door de LCKO opgegeven tekst voor;
  - b. onder leiding van de LCKO vindt een bespreking plaats over verkondiging, liturgie en spiritualiteit waar ook de afgevaardigden naar de regiovergadering bij betrokken worden;
  - c. de LCKO en de regiovergadering bepalen afzonderlijk buiten aanwezigheid van de kandidaat hun oordeel en leggen dit gemotiveerd aan elkaar voor;
  - d. de LCKO en de vergadering beslissen gezamenlijk (buiten aanwezigheid van de kandidaat) of het onderzoek voortgang kan vinden;
  - e. indien positief besloten wordt ten aanzien van de voortgang van het onderzoek, vervolgt de LCKO het onderzoek;
  - f. in het vervolgonderzoek onderzoekt de LCKO
    - de motivatiebrief van de kandidaat
    - de kennis en uitleg van de Heilige Schrift
    - de kennis van en de instemming met de leer van de kerk
    - de visie op de christelijke levenspraktijk

- g. vanuit de regiovergadering kunnen na voorgaande onderdelen aanvullende vragen gesteld worden.
8. Na het onderzoek neemt de voorzitter van de regiovergadering de leiding over van de LCKO en stelt de regiovergadering de uitslag van het onderzoek vast, buiten aanwezigheid van de kandidaat. Het verloop is daarbij als volgt:
- a. de LCKO en de regiovergadering bepalen afzonderlijk buiten aanwezigheid van de kandidaat hun oordeel en leggen dit gemotiveerd aan elkaar voor;
  - b. de LCKO en de vergadering beslissen gezamenlijk of zelfstandige preekbevoegdheid verleend kan worden;
  - c. zowel de LCKO als de vergadering kan de preekbevoegdheid blokkeren; indien één van beiden preekbevoegdheid niet wenselijk acht, wordt deze niet verleend;
  - d. de voorzitter deelt de beslissing mondeling aan de kandidaat mee; ter voorbereiding op de publieke mededeling wordt de uitslag eerst persoonlijk door de voorzitter van de regio en die van de LCKO aan de kandidaat meegedeeld;
  - e. als tot het verlenen van preekbevoegdheid wordt besloten, ondertekent de kandidaat het ondertekeningsformulier voor hen die zelfstandige preekbevoegdheid zullen ontvangen³;
  - f. na de ondertekening verklaart de vergadering de kandidaat bevoegd om leiding te geven aan kerkdiensten en in deze diensten een opbouwend woord te spreken;
  - g. aan het besluit tot het verlenen van preekbevoegdheid, waarvan de betrokkene schriftelijk bevestiging ontvangt, geeft de regiovergadering zo spoedig mogelijk bekendheid.
9. De regiovergadering wijst uit haar midden een begeleiderpredikant voor de aanvrager aan; de begeleider zal jaarlijks de preekarbeid met de aanvrager evalueren; van deze evaluatie wordt schriftelijk verslag gedaan aan de regiovergadering.
10. De preekbevoegdheid wordt de eerste keer verleend voor een termijn van twee jaren en kan op verzoek van de kandidaat telkens met een periode van drie jaren verlengd worden; de verlenging van de preekbevoegdheid moet worden aangevraagd bij de regiovergadering van de kerk waarvan de aanvrager lid is; bij de behandeling van de aanvraag van de verlenging dient een gemotiveerd advies van de begeleiderpredikant betrokken te worden.
11. De regiovergadering zal tot onmiddellijke opschorting of beëindiging van de preekbevoegdheid besluiten, indien de kerkenraad van de betrokken broeder/zuster niet langer een positief getuigenis over leer en/of leven kan geven.
12. In het geval dat de preekbevoegdheid niet wordt verleend of verlengd, motiveert de regiovergadering deze beslissing duidelijk en schriftelijk.
13. Indien de kandidaat zich niet neerlegt bij het besluit van de regiovergadering kan hij gemotiveerd herkansing aanvragen bij de regiovergadering die over deze aanvraag beslist en/of tegen deze beslissing beroep instellen bij de landelijke beroepscommissie.

---

³ Nog afspreken: een apart formulier of het 'algemene' bindingsformulier

Bijlage 2: uitvoering beroepbaarstellend onderzoek (BSO)

1. Een student die zijn studie met een goed resultaat afsluit, kan bij de regiovergadering van de kerk waar hij lid is, beroepbaarstelling aanvragen.
2. De regio onderzoekt of de kandidaat voldoet aan de vereisten die de kerken in overeenstemming met de Bijbel stellen aan het bekleden van het ambt van predikant en of hij aan de kerken kan worden gepresenteerd als beroepbaar predikant.
3. Voorafgaand aan het onderzoek legt de kandidaat de volgende stukken voor aan de regiovergadering:
  - a. (een kopie van) het diploma predikantsmaster c.q. doctoraal diploma van de TU Kampen met de vereiste Aantekening Praktische Vorming;
  - b. (een kopie van) vergelijkbare diploma's van een andere theologische opleiding met daarbij een verklaring van de TU Kampen waaruit blijkt dat is voldaan aan met andere opleidingen gemaakte afspraken over een 'aanvullend pakket';
  - c. een getuigenis van de kerk(en) waartoe de kandidaat de laatste twee jaar behoorde, waarin een beargumenteerde beoordeling gegeven wordt omtrent de vraag of de kandidaat voldoet aan de voorschriften die de Bijbel bevat ten aanzien van de persoonlijke geschiktheid en de leer en de levenswandel van hen die willen gaan dienen in het ambt van predikant;
  - d. wanneer de kandidaat als predikant-in-opleiding in één van de kerken werkzaam is geweest; een gunstig getuigenis van de betreffende kerk;
  - e. een motivatiebrief waarin de kandidaat schrijft over:
    - de betekenis van het geloof in God voor zijn persoonlijk leven;
    - de betekenis die Gods openbaring in de Bijbel en de samenvatting van de bijbelse leer in de kerkelijke belijdenisgeschriften voor hem hebben;
    - zijn roeping tot en motivatie voor het predikantschap;
  - f. een curriculum vitae.
4. De regiovergadering neemt kennis van de onder 3 genoemde stukken en beoordeelt of het gevraagde onderzoek met het oog op beroepbaarstelling kan plaatsvinden. Zij verzoekt nadat zij heeft vastgesteld dat de vereiste stukken aanwezig zijn de LCKO het beroepbaarstellend onderzoek voor haar rekening te nemen. Het onderzoek vindt plaats in een besloten zitting van de regiovergadering onder leiding van de LCKO. Het is de kandidaat toegestaan zich door een vertrouwenspersoon te laten vergezellen.
5. De LCKO wijst een aantal onderzoekers uit haar midden aan die het gevraagde onderzoek uitvoeren en daartoe plaats en datum met de betrokkenen afspreken;
  - a. de aangewezen onderzoekers spreken en handelen in het gevraagde onderzoek namens de LCKO;
  - b. het onderzoek dient in de regel binnen de termijn van drie maanden na de aanvraag plaats te vinden;
6. De kandidaat stelt minimaal 2 weken voor het onderzoek het volgende beschikbaar aan de LCKO en aan twee op initiatief van de roepende kerk aan te wijzen afgevaardigden naar de regiovergadering:

de tekst van een drietal preekvoorstellen die niet eerder zijn beoordeeld door een kerkelijke vergadering, een docent en/of een mentor:

  - a. één over een opgegeven tekst uit het Oude of Nieuwe Testament;

- b. één over een door de kandidaat zelf gekozen tekst (of uit het Oude of uit het Nieuwe Testament; anders dan de opgegeven tekst)
  - c. één over een onderwerp uit het belijden van de kerk, voorzien van uitgewerkte orden van dienst, inclusief de gebeden.
7. Het onderzoek verloopt als volgt:
- a. de kandidaat draagt de preek over een door de LCKO opgegeven tekst voor;
  - b. onder leiding van de LCKO vindt een bespreking plaats over verkondiging, liturgie en spiritualiteit waar ook de afgevaardigden naar de regiovergadering bij betrokken worden;
  - c. de LCKO en de regiovergadering bepalen afzonderlijk buiten aanwezigheid van de kandidaat hun oordeel en leggen dit gemotiveerd aan elkaar voor;
  - d. de LCKO en de vergadering beslissen gezamenlijk (buiten aanwezigheid van de kandidaat of het onderzoek voortgang kan vinden):
    - zowel de LCKO als de vergadering kan de voortgang van het examen blokkeren;
    - indien één van beide de voortgang niet wenselijk acht, wordt het onderzoek niet voortgezet;
  - e. indien positief besloten wordt ten aanzien van de voortgang van het onderzoek, vervolgt de LCKO het onderzoek met een gesprek over:
    - de motivatiebrief van de kandidaat
    - de leer van de Bijbel
    - de betekenis en inhoud van de belijdenisgeschriften
    - de christelijke levenspraktijk.
- Het doel van het gesprek is dat duidelijk wordt hoe de overtuiging en houding van de kandidaat is ten opzichte van de Bijbel, de belijdenis van de kerk en het leven van de gemeente in de 21^e eeuw. De regiovergadering moet uit het onderzoek kunnen concluderen dat hij bekwaam geacht mag worden om als predikant een gemeente te dienen.
- f. vanuit de regiovergadering kunnen na beide voorgaande onderdelen aanvullende vragen gesteld worden.
8. Na het onderzoek neemt de voorzitter van de regiovergadering de leiding over van de LCKO en stelt de regiovergadering de uitslag van het onderzoek vast. Dit gebeurt buiten aanwezigheid van de kandidaat. Het verloop is daarbij als volgt:
- a. de LCKO en de regiovergadering bepalen afzonderlijk buiten aanwezigheid van de kandidaat hun oordeel en leggen dit gemotiveerd aan elkaar voor;
  - b. de LCKO en de vergadering beslissen gezamenlijk of beroepbaarstelling verleend kan worden;
  - c. zowel de LCKO als de vergadering kan de beroepbaarstelling blokkeren; indien één van beiden beroepbaarstelling niet wenselijk acht, wordt deze niet verleend;
  - d. de voorzitter deelt de beslissing mondeling aan de kandidaat mee; ter voorbereiding op de publieke mededeling wordt de uitslag eerst persoonlijk door de voorzitter van de regiovergadering - samen met de voorzitter van de LCKO-onderzoekers - aan de kandidaat meegedeeld;
  - e. als tot beroepbaarstelling wordt besloten, ondertekent de kandidaat het voor alle werkers in de kerken geldende ondertekeningsformulier⁴;
  - f. na de ondertekening verklaart de vergadering hem beroepbaar voor een termijn van twee jaren;

---

⁴ Nog afspreken: een apart formulier voor proponenten of het 'algemene' bindingsformulier.

- g. aan het besluit tot beroepbaarstelling, waarvan de betrokkene schriftelijk bevestiging ontvangt, geeft de regiovergadering zo spoedig mogelijk bekendheid.
9. Indien de regiovergadering tot een negatieve waardering komt, ontvangt de kandidaat zowel mondeling als Schriftelijk een toelichting waarop de negatieve beoordeling berust. Wanneer de negatieve beoordeling in een nader onderzoek – binnen enkele weken te houden – niet kan worden weggenomen, wordt het verzoek om beroepbaarstelling door de regio afgewezen.
Tegen dit besluit kan de kandidaat rechtstreeks beroep instellen bij de landelijke beroepscommissie.
10. Wanneer de kandidaat-predikant een verlenging van de beroepbaarstelling wenst, dient hij daartoe uiterlijk drie maanden voor het verstrijken van de termijn een verzoek in bij de regio die hem beroepbaar heeft gesteld.
De kandidaat-predikant voert de redenen aan voor zijn verzoek en legt een getuigenis over betreffende zijn belijdenis en levenswandel van de kerk(en) waartoe hij sinds het beroepbaarstellend onderzoek behoorde.
De regio kan de periode van beroepbaarstelling eenmaal met twee jaar verlengen.
11. Indien het optreden van de kandidaat-predikant aanleiding geeft tot klachten die niet in overleg met hem kunnen worden weggenomen, is de regio die het beroepbaarstellend onderzoek heeft uitgevoerd bevoegd tot behandeling en beoordeling daarvan.

Bijlage 3: werkwijze onderzoek in bijzondere gevallen

1. Voor het predikantschap in de kerken is een voltooide opleiding tot predikant aan de TU Kampen vereist (*concept Kerkorde B.5*).
In afwijking daarvan kan bij uitzondering in bijzonder gevallen om toelating tot het predikantschap worden verzocht:
- door die kerkleden van wie wordt vastgesteld dat zij vanwege hun bijzondere gaven en ervaring zonder volledige theologische opleiding tot het predikantschap kunnen worden toegelaten;
  - door hen die niet aan de TU Kampen, maar elders in binnen- of buitenland een theologische opleiding, gericht op het predikantschap, hebben voltooid, maar nog niet in een kerk als predikant hebben gediend;
  - door hen die in een andere kerkgemeenschap in binnen- of buitenland als predikant hebben gediend en die hetzij uit eigen beweging hetzij met het oog op een uit te brengen beroep door een plaatselijke kerk predikant binnen de XXX-kerken⁵ willen worden.
2. Voor elk van deze bijzondere situaties wordt de toelating tot het predikantschap in de hierna volgende bepalingen nader geregeld. De Landelijke Commissie Kerkelijke Onderzoeken (LCKO) kan in een concreet geval vrijstelling verlenen van een hierna gesteld vereiste, wanneer zij overtuigd is dat in redelijkheid van de betrokkene niet kan of hoeft te worden verlangd dat hij daaraan voldoet.
Tegen de afwijzing door de LCKO van een verzoek om vrijstelling staat geen beroep open.

---

⁵ Naam van de kerken nog in te vullen

Kerkleden met bijzondere gaven en ervaring

3. Voor het traject tot toelating in deze gevallen heeft de TU Kampen een aparte regeling, waartoe ook een door een externe instantie uit te voeren assessment behoort. Deze regeling waarborgt dat de aspiranten een voldoende instapniveau hebben en in hoofdzaak dezelfde theologische opleiding ontvangen als de reguliere theologiestudenten in de predikantsmaster.
4. Een aspirant die volgens deze regeling een opleidingstraject ontvangt aan de TU Kampen kan zo nodig aanspraak maken op eenzelfde vorm van financiële steun vanuit de kerken als de reguliere theologiestudenten.
5. Voor een volgens deze regeling voltooide opleiding verstrekt de theologische Universiteit een certificaat waarmee de aspirant zich als kandidaat bij de classis kan presenteren voor het beroepbaarstellend onderzoek (BSO). Bevoegd is de regio waartoe de kerk behoort waar de kandidaat belijdend lid is.
6. De regels voor het BSO (zie bijlage 2) en het toelating gesprek (TG - zie bijlage 4) zijn verder van toepassing.

Theologen met een opleiding elders

7. Voor de toelating in deze gevallen is het uitgangspunt dat de betrokkenen een zelfde startbekwaamheid dienen te hebben als de reguliere afgestudeerden van de predikantsmaster aan de TU Kampen.
8. Een aspirant-predikant zal daartoe van de TU Kampen een schriftelijke beoordeling vragen m.b.t. de elders ontvangen theologische opleiding en, indien nodig, een voorstel voor een aanvullend opleidingstraject. Met deze documenten meldt hij zich bij de LCKO.
9. De LCKO stelt het aanvullend opleidingstraject voor de aspirant-predikant vast.
10. Een aspirant-predikant die volgens deze regeling een opleidingstraject ontvangt aan de Theologische Universiteit kan zo nodig aanspraak maken op eenzelfde vorm van financiële steun vanuit de kerken als de reguliere theologiestudenten.
11. Voor een volgens deze regeling voltooid opleidingstraject verstrekt de Theologische Universiteit een certificaat waarmee de betrokkene zich als kandidaat bij de regio kan melden voor het beroepbaarstellend onderzoek. Bevoegd is de classis waartoe de kerk behoort waar de kandidaat belijdend lid is.
12. De regels voor het BSO en TG zijn verder van toepassing .

Predikanten uit een andere kerkgemeenschap

13. Predikanten uit de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en de Nederlands Gereformeerde Kerken zijn beroepbaar in elkaars kerken. Zij zullen, in geval van een aangenomen beroep, op dezelfde wijze in hun nieuwe regio worden toegelaten als bij overgang binnen hun kerkverband: op basis van het getuigenis van de kerk en de regio waar zij vandaan komen.

14. Predikanten uit andere kerken dienen een voorbereidend traject te doorlopen onder leiding van de LCKO.
15. Om toegang te krijgen tot het voorbereidend traject dient de betrokkene vooraf de volgende stukken over te leggen:
  - a. een verklaring over belijdenis en wandel, afgegeven door de kerkenraad van de kerk(en) waartoe de betrokkene als belijdend lid de afgelopen twee jaar heeft behoord, waarbij de LCKO in een bijzonder geval de termijn van twee jaar kan verkorten;
  - b. een verklaring van de kerkenraad of een vergelijkbare instantie van de kerk(en) waar de betrokkene als predikant de laatste vier jaar heeft gediend, inhoudend een getuigenis over de wijze waarop hij zijn dienst heeft vervuld;
  - c. wanneer de LCKO dat nodig acht: aanvullende getuigenissen over de vervulling door de betrokkene van het predikantschap in de laatste vier jaar;
  - d. wanneer de situatie daartoe aanleiding geeft: een verklaring van de Theologische Universiteit dat de betrokkene eerder al een voldoende theologische opleiding heeft ontvangen om toelaatbaar te zijn tot het predikantschap in de gereformeerde kerken;
  - e. een certificaat inzake een aanvullende opleiding, op aanwijzen van de LCKO, met betrekking tot de recente geschiedenis, het kerkrecht en de kerkelijke praxis van de gereformeerde kerken;
  - f. een levensbeschrijving van de betrokkene waarin deze met name roeping en beweegredenen om predikant in de *XXX-kerken*⁶ in Nederland te willen worden, verwoordt;
  - g. op schrift gestelde preken en gebeden en zo mogelijk opnames daarvan in vier kerkdiensten waarin de betrokkene is voorgegaan.
16. De LCKO houdt met de betrokkene een colloquium⁷, uiterlijk zes weken na indiening van alle vereiste stukken.
17. In het colloquium moet overtuigend blijken dat de betrokkene Bijbelgetrouw en confessioneel betrouwbaar is, en zelf gegrepen is door het evangelie. Ook moeten de onderzoekers uit het onderzoek kunnen concluderen dat de betrokkene bekwaam en geschikt is om als predikant binnen de gereformeerde kerken te dienen.
18. Bij een positief oordeel verstrekt de LCKO de betrokkene een verklaring waarmee hij zich als kandidaat bij de regio kan presenteren voor het beroepbaarstellend onderzoek. Bevoegd is de regio waartoe de kerk behoort waar de kandidaat belijdend lid is. De LCKO zal ervoor zorgen dat hierbij niet dezelfde onderzoekers worden ingeschakeld.
19. De regels voor het BSO en het TG zijn verder mutatis mutandis van toepassing en worden uitgevoerd op een wijze die past bij de positie en ervaring die de betrokkene reeds als predikant in een andere kerkgemeenschap heeft gehad.
20. Indien het besluit van de LCKO een negatief oordeel behelst, staat daartegen voor de betrokkene rechtstreeks beroep open bij de landelijke beroepscommissie.
21. Indien het optreden van de predikant aanleiding geeft tot klachten die niet in overleg met hem kunnen worden weggenomen, is de regio bevoegd tot beoordeling daarvan.

---

⁶ Naam van de kerken nog in te vullen.

⁷ Colloquium: een mondeling onderzoek dat een examen vervangt; het is vanouds de term voor een gesprek ter toelating van predikanten uit een andere kerk of uit een ander land.

Bijlage 4: uitvoering van het toelatend gesprek

1. De gemeente, naar welke de kandidaat een beroep heeft aangenomen, vraagt bij de regiovergadering een afsluitend gesprek met het oog op de toelating tot het ambt van predikant in de *XXX-kerken*⁸ aan. Het doel van dit gesprek is dat de kerken de aanstaande predikant met overtuiging in hun midden kunnen ontvangen in de dienst van het Woord en de sacramenten.
2. Ten behoeve van dit gesprek legt de gemeente mede namens de kandidaat minimaal twee weken voor het gesprek de volgende stukken aan de vergadering voor:
  - a. een beroepbaarverklaring door een regiovergadering van de herenigde gereformeerde kerken;
  - b. de beroepingsbrief van de toekomstige gemeente en de bijlagen betreffende de arbeidsvoorwaarden;
  - c. de verklaring van aanneming van het beroep;
  - d. een gunstig getuigenis van de kerkenraad van de gemeente waarvan de a.s. predikant lid is, c.q. was.
3. Het afsluitend gesprek wordt gedaan door de regiovergadering en vindt plaats in een openbare vergadering.
4. Het gesprek door de regiovergadering verloopt minimaal als volgt:
  - a. onderzoek of de vereiste stukken (art. 2 a-d) aanwezig zijn;
  - b. een naar eigen inzicht in te richten kennismakingsgesprek.
5. Na het gesprek vraagt de vergadering zich in beslotenheid af of er vanuit het kennismakingsgesprek of anderszins dringende gronden zijn voor een nader gesprek over de geschiktheid en bekwaamheid voor het ambt van predikant.
6. Indien de vergadering besluit tot een nader gesprek gelden daarvoor de volgende regels:
  - a. de vergadering verwoordt tegenover de kandidaat welke gronden er zijn voor een vervolgesprek;
  - b. het gesprek vindt plaats in beslotenheid;
  - c. de vergadering richt het gesprek naar eigen inzicht in;
  - d. de vergadering meldt het nader gesprek met opgave van de gronden en de uitkomst ervan aan de LCKO en de regiovergadering die beroepbaar heeft gesteld.
7. Na een positief verloop van het gesprek
  - a. ondertekent de a.s. predikant het bindingsformulier
  - b. geeft de regiovergadering aan de a.s. predikant schriftelijk bevestiging van zijn toelating tot het ambt van dienaar van het Woord in de kerken en geeft daaraan zo spoedig mogelijk bekendheid;
8. Indien de vergadering geen vrijmoedigheid heeft een beroepen kandidaat toe te laten tot het ambt van dienaar van het Woord, kan de kerk die de kandidaat heeft beroepen, tegen deze beslissing beroep instellen op ...⁹

---

⁸ Zie noot 5 en 6.

⁹ Nog nader in te vullen.